

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення
результатів дисертації **Ковалевського Ігора Євгеновича**
на тему: «Формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у
процесі вивчення фахових дисциплін», поданої на здобуття ступеня доктора
філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю
011 – Освітні, педагогічні науки

Публічну презентацію та обговорення результатів дисертаційної роботи здійснено на засідання кафедри педагогіки факультету педагогіки і психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (протокол № 8 від 4 березня 2026р.).

Актуальність теми та її зв'язок з планами наукових робіт установи.

Проблема формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін набуває особливого значення за умов швидкої трансформації соціально-економічних відносин і зростання вимог ринку праці до професійної компетентності менеджерів, посилення конкуренції в професійному середовищі та необхідності забезпечення конкурентноспроможних випускників, внаслідок чого посилюються вимоги щодо рівня сформованості професійної мотивації в майбутніх менеджерів.

Особливий потенціал у розв'язанні цієї актуальної проблеми сучасності має педагогічна освіта, оскільки успішне становлення майбутніх менеджерів відбувається не стільки в процесі вивчення фахових дисциплін, тобто не лише обсягом та якістю здобутих професійних знань, а також індивідуальними здібностями й особистісними властивостями, скільки рівнем зацікавленості обраної професії, прагненням до саморозвитку та самовдосконалення в межах професійної діяльності.

Актуальність обраної теми підсилюється й наявністю низки суперечностей: між суспільними вимогами щодо рівня та якості професійної підготовки майбутніх менеджерів та наявним рівнем професійної підготовки майбутніх менеджерів; між об'єктивною потребою у створенні ефективних педагогічних умов щодо підвищення рівня сформованості професійної мотивації в межах опанування фахових дисциплін та недостатнім рівнем теоретичної та практичної розробленості цієї проблеми; між необхідністю підвищення рівня сформованості професійної мотивації в майбутніх менеджерів і відсутністю комплексних досліджень відповідно до сучасних освітньо-професійних програм в межах фахових дисциплін; між наявністю напрацьованого вітчизняними науковцями позитивного досліду щодо формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів в закладах вищої освіти і недостатнім рівнем його використання в професійній підготовці майбутніх менеджерів.

Дисертацію виконано згідно з тематикою наукових досліджень кафедри педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» «Якість сучасної освіти: теорія, моніторинг, технології»

(державний реєстраційний номер 0117U002854). Тему затверджено Вченою радою ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (протокол №11 від 31.05.2024 р.).

Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації.

Дисертація є завершеною науковою працею, виконаною особисто дисертантом у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові наукові положення та висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок у дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін. Основні результати дисертаційної роботи отримано автором самостійно.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційної роботи Ковалевського І.Є. забезпечується використанням сучасних теоретичних і емпіричних методів дослідження, опрацюванням значного обсягу наукових джерел, методичних матеріалів. Достовірність отриманих результатів підтверджується їх теоретичним узагальненням, апробацією на наукових конференціях, публікаціями у фахових наукових виданнях, а також практичним впровадженням окремих положень дослідження. Це забезпечило проведення всебічного аналізу досліджуваної проблеми.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що *вперше*: теоретично обґрунтовано й експериментально доведено ефективність педагогічних умов формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін (розвиток у майбутніх менеджерів здатності до професійного самомотивування в процесі фахової підготовки; залучення майбутніх менеджерів до активного та цілеспрямованого використання технологій тимбілдінгу у майбутній професійній діяльності в межах фундаментальних дисциплін; оволодіння майбутніми менеджерами різноманітними лідерськими стратегіями засобами тренінгових технологій); виокремлено структурні компоненти професійної мотивації в майбутніх менеджерів; визначено критерії, показники, схарактеризовано рівні сформованості професійної мотивації майбутніх менеджерів;

уточнено: на основі аналізу філософської, психолого-педагогічної літератури зміст поняття «професійна мотивація майбутніх менеджерів» у процесі вивчення фахових дисциплін і визначений поняттєво-категоріальний апарат;

подальшого розвитку набули: уявлення про окремі теоретичні положення та методологічні засади формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін в контексті наукових підходів (системного, соціологічного, психолого-педагогічного); – діагностичний інструментарій дослідження сформованості професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін (опитувальники, тестові завдання, інтенсивні тренінги, рольові ігри, проектна діяльність тощо).

Практичне значення дослідження полягає в тому, що розроблено та впроваджено в освітній процес освітньо-професійної підготовки майбутніх менеджерів: педагогічні умови формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін зі спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньо-професійною програмою «Менеджмент організацій і адміністрування»; спеціальний додатковий модуль до освітнього компоненту «Самоменеджмент» (короткий курс лекцій з використанням соціально-психологічних технік та самостійної проектної роботи); спеціальні інтерактивні лекції «Стратегії ефективної поведінки менеджера в конфліктних ситуаціях»; інтенсивний тренінг «Ефективне лідерство в управлінні організацією», що було включено до змісту фахових дисциплін; міні-інтерактив «Якими якостями повинен володіти справжній лідер компанії?»; проблемні завдання, зокрема «Чи може простий менеджер бути лідером, не маючи адміністративної посади?»; кейс-аналіз «Ініціація змін в професійній роботі команди»; фасилітаційна сесія «Портрет лідера»; вправа «Лідер у кризовій ситуації»; доповнено освітній компонент «Ділова комунікація» діловою грою «Проведення переговорів» та рольовою грою «Співбесіда»; рефлексивною вправою «Одне слово – одне відкриття»; рефлексивним есе «Я – майбутній лідер всесвітньовідомої компанії» або розробленням мініпроєкту.

Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах опублікованих автором.

Основні положення та результати дисертаційної роботи висвітлені у 9 публікаціях автора: 4 статті у наукових фахових виданнях України, 5 – збірниках апробаційного характеру.

Особистий внесок здобувача в роботі у співавторстві з Мамиченком С.А. «Педагогічні технологічні шляхи формування професійної мотивації до навчання майбутніх менеджерів у ЗВО» полягає у визначенні специфіки педагогічних технологій шляхів формування процесної мотивації в процесі фахової підготовки майбутніх менеджерів» [1].

Список опублікованих праць за темою дисертації.

Наукові статі у фахових виданнях

1. Мамиченко С., **Ковалевський І.** Педагогічні технологічні шляхи формування професійної мотивації до навчання майбутніх менеджерів у ЗВО. *Наукові інновації та передові технології.* 2024. № 11(39). С. 1406–1416. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11\(39\)-1406-1416](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11(39)-1406-1416)

2. **Ковалевський І.** Методологічна основа структури професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі професійної підготовки. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти.* 2025. Т. 2. № (23). С. 25–38. DOI: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.23.2025.334850>

3. **Ковалевський І.** Педагогічні умови формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін.

Суспільство та національні інтереси. 2025. № 2(23). С. 25–38. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-12\(20\)-395-406](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-12(20)-395-406)

4. **Ковалевський І.** Розвиток здатності до професійного самомотивування в майбутніх менеджерів як ключова педагогічна умова професійної підготовки. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 12(58). С. 915–925. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-12\(58\)-915-925](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-12(58)-915-925)

Матеріали конференції

5. **Ковалевський І.** Інтерактивний підхід у навчанні майбутніх менеджерів. *Формування і розвиток професійної культури фахівців у галузі освіти: виклики, наукові підходи, досвід* : матеріали Усеукр. наук.-практ. конф. (21 листопада 2024 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради [Електронне видання]. Харків : ХГПА, 2024. С. 250-253.

6. **Ковалевський І. Є.** Мотиваційний аспект у підготовці майбутніх менеджерів. *Наука та освіта в умовах воєнного часу* : матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр. (Дніпро, 18 жовтня 2024 р). Research Europe, 2024. С. 92–94.

7. **Ковалевський І. Є.** Мотивування толерантно-професійного самовдосконалення майбутніх менеджерів. *Європейські парадигми формування культури толерантності в освіті, медіа, мистецтві* : матер. Всеукраїнської наук. конф. (м. Запоріжжя, 25–26 вересня 2025 р.). Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. С. 162–165. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/30854/3/0065154.pdf#page=162> (дата звернення: 10.12.2025).

8. **Ковалевський І. Є.** Професійна мотивація майбутніх менеджерів у процесі фахової підготовки : *Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця (НПК-2024)* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Суми, 5-6 грудня 2024 р.). Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2024. С. 21–22. URL: https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/nauka/konf/zbirnik_npk-2024_3f5ab.pdf#page=22 (дата звернення: 12.05.2025).

9. **Ковалевський І. Є.** Мотиваційна спрямованість як основа професійного становлення майбутніх менеджерів. *Наука та освіта як основа людського прогресу* : матер. Міжнар. наук. конф. (Роттердам, Нідерланди, 6 грудня 2025 р.). С. 37–39. URL: <https://researcheurope.org/wp-content/uploads/2025/12/re-06.12.2025.pdf> (дата звернення: 25.12.2025).

Апробація результатів дослідження. Основні положення, висновки, практичні результати дисертації представлено в доповідях на науково-практичних конференціях різного рівня: міжнародних – «Наука та освіта в умовах воєнного часу» (Дніпро, 2024); «Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця» (Суми, 2024); «Освіта в сучасних викликах» (Полтава, 2025); «Science and Education as the Basis of Human Progress» (Роттердам, 2025); *всеукраїнських* – науково-

практична конференція Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України за 2024 рік «Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку суб'єктів педагогічної освіти і освіти дорослих в сучасних реаліях України» (Київ, 2025); «Початкова школа в новій освітній реальності: традиції й інновації, проблеми й перспективи» (Лубни, 2025); «Європейські парадигми формування культури толерантності в освіті, медіа, мистецтві» (Запоріжжя, 2025).

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. За змістом дисертаційна робота І.Є. Ковалевського «Формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін» повністю відповідає спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано грамотною українською мовою, стиль викладання матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

ВИСНОВОК:

1. Дисертація здобувача ступеня доктора філософії Ковалевського Ігора Євгеновича на тему «Формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін» виконана на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних і практичних результатів якого розв'язує наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

2. Дисертація за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п. 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

3. Рекомендувати вченій раді ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» розглянути склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради – БУТЕНКО Людмила Леонідівна, д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Рецензенти – ШЕХАВЦОВА Світлана Олександрівна, д-р пед. наук, професор, професор кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; ШВИРКА Вікторія Миколаївна, канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Опоненти – МАТВИЄНКО Олена Валеріївна, д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; СОБЧЕНКО Тетяна Миколаївна, д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

4. Дисертація Ковалевського Ігора Євгеновича на тему «Формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін» може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки у разовій спеціалізованій вченій раді.

Голова засідання:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки факультету
педагогіки і психології ДЗ ЛНУ
імені Тараса Шевченка

Людмила БУТЕНКО

Підпис *Людмила Бутенко*
Засвідчую
Начальник відділу кадрів *Людмила Бутенко*
ДЗ "Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка"

